

**Neformalni ministarski sastanak o
teritorijalnoj koheziji i regionalnoj politici,
Ponta Delgada, Azori, 23. i 24. studenog 2007.**

**ZAKLJUČCI PORTUGALSKOG PREDSJEDNIŠTVA
TERITORIJALNA KOHEZIJA
23. studenog 2007.**

Neformalni ministarski sastanak o teritorijalnoj koheziji i regionalnoj politici održan je na poziv portugalskog predsjedništva 23. i 24. studenog 2007. u Ponta Delgadi, Azori.

23. studenog sastali su se ministri nadležni za prostorno uređenje i razvoj u Europskoj uniji kako bi raspravljali i postigli zajedničko stajalište o pitanjima vezanim uz teritorijalnu koheziju.

Europski povjerenik za regionalnu politiku, predsjednik Vijeća Europskog parlamenta za regionalni razvoj (REGI), potpredsjednik Europske investicijske banke, potpredsjednik ECO odjela za gospodarska i monetarna pitanja Europskog gospodarskog i socijalnog odbora, potpredsjednik Komisije za teritorijalnu kohezijsku politiku Odbora regija te predstavnik Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) također su sudjelovali na sastanku. Predsjedništvu je također bilo zadovoljstvo pozdraviti predstavnike zemalja kandidatkinja i Islanda, Norveške i Švicarske, te predstavnike međuvladinih organizacija.

Ministri su

- **izrazili svoje zadovoljstvo** uključivanjem teritorijalne kohezije kao treće dimenzije kohezijske politike u „Ugovor kojim se izmjenjuje i dopunjuje Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o osnivanju Europske zajednice“ koji je usvojen u Lisabonu 18. listopada a bit će potpisan 13. prosinca;
- **izrazili svoju spremnost** na nastavak suradnje na partnerskoj osnovi država članica s Europskom komisijom i Europskim parlamentom na pitanju teritorijalne kohezije u svjetlu novog Ugovora.
- **ponovno potvrdili svoje zajedničko stajalište** o ključnoj ulozi teritorijalne kohezije u održivom prostornom razvoju Europe koja poštuje teritorijalnu raznolikost i doprinosi ciljevima utvrđenim u Lisabonskoj i Gothenburškoj strategiji;
- **ponovno potvrdili svoje uvjerenje** da je održivo prostorno uređenje i razvoj, u sustavu upravljanja na više razina, pruža osnovu za bolju koordinaciju, usklađenost i sinergije sektorskih politika s teritorijalnim učinkom kao i neophodan okvir za provedbu ciljeva teritorijalne kohezije;
- **naglasili potrebu za** regionalnom politikom koja će uzimati u obzir postojeću teritorijalnu raznolikost i potencijal;
- **naglasili važnost** suradnje, u okviru vlastitih mogućnosti i nadležnosti, s ministrima nadležnim za urbani razvoj kako bi se bolje integriralo urbani i

prostorni razvoj, uzimajući u obzir teritorijalnu raznolikost i načelo supsidijarnosti u cilju poboljšanja socijalnih, gospodarskih, kulturnih i okolišnih uvjeta u Europskoj uniji i njenim državama članicama;

- **Naglasili potrebu za pridavanjem posebne pažnje** pitanju promjene klime i istaknuli važnost usvajanja pristupa temeljenog na teritoriju pri rješavanju ovog izazova te uporabi održivog prostornog planiranja i razvoja za utvrđivanje i provedbu troškovno učinkovitih strategija i mjera ublažavanja i prilagodbe.

Kao daljnji korak u procesu političke suradnje ponovno pokrenutom u Rotterdamu 2004. godine, nakon usvajanja Perspektive europskog prostornog razvoja (ESDP) i ESDP Programa djelovanja u Tampereu 1999. godine, **ministri su dogovorili Prvi program djelovanja za provedbu Teritorijalne agende Europske unije i postupak za njegovu provedbu.**

Ugovaranjem Prvog programa djelovanja, ministri su se obvezali da će:

1. Suradivati kako bi proveli njegovih pet područja djelovanja:
 - provoditi Teritorijalnu agendu u svom području nadležnosti na razini Europske unije i država članica;
 - utjecati na ključne EU teme i dati teritorijalnu/urbanu dimenziju sektorskim politikama;
 - osnažiti višerazinsko teritorijalno upravljanje na razini Europske unije i država članica;
 - uspoređivati i procjenjivati stanje teritorija, perspektive, kretanja i utjecaja politike u Europskoj uniji i državama članicama sa stajališta teritorijalne kohezije i održivog prostornog razvoja;
 - koordinirati i pratiti provedbu Prvog programa djelovanja, ocjenjivati i preispitivati Teritorijalnu agendu i Prvi program djelovanja te izraditi strategiju za komunikaciju i podizanje svijesti o teritorijalnoj koheziji i održivom prostornom razvoju.
2. Da će zajednički usredotočiti pažnju na ključne EU teme navedene u Teritorijalnoj agendi, imajući na umu predstojeću reviziju EU proračuna i poklanjajući posebnu pažnju sljedećem:
 - raspravi o Lisabonskom procesu nakon 2010.;
 - pregledu kohezijske politike 2010. na polovici trajanja i rasprava o kohezijskoj politici nakon 2013.;
 - prometnoj politici nakon 2010.;
 - pregledu EU politike ruralnog razvoja 2010. na polovici trajanja;
 - izradi nove EU Strategije održivog razvoja 2011,

te:

- pitanju teritorijalnih učinaka promjene klime;
- provjeri valjanosti Zajedničke poljoprivredne politike;

- integriranoj pomorskoj politici EU.
3. da će odmah započeti s provedbom sljedećih akcija Prvog programa djelovanja:
- Akcija 1.1 – Izraditi i promicati političke opcije u cilju poticanja koordinacije između prostornog i urbanog razvoja u svjetlu Teritorijalne agende i Leipziške povelje na razini EU i država članica;
 - Akcija 2.1 - Suradivati s Europskom komisijom na uporabi aktivnosti tematskih radnih skupina za teritorijalnu koheziju i urbana pitanja kako bi se analiziralo ključne teme EU, politike i zakonodavstva, na razini Europske unije i država članica, te u svjetlu Teritorijalne agende i Leipziške povelje;
 - Akcija 2.4 - Izrađivati i promicati doprinose ministara raspravi o najrelevantnijim ključnim temama Europske unije sa stanovišta održivog prostornog razvoja i teritorijalne kohezije;
 - Akcija 3.1 - Oblikovati i provoditi strategiju za promicanje transparentnih procesa odlučivanja u upravi te s javnim i privatnim dionicima kao i nevladinim udrugama o teritorijalnim politikama na razini Europske unije i država članica;
 - Akcija 3.2 - Sastajati se s odabranim dionicima o njihovoj obvezi da provode teritorijalne prioritete Teritorijalne agende u njihovim vlastitim programima djelovanja i aktivnostima;
 - Akcija 4.1 - Koristiti, u okviru svojeg institucionalnog okvira i na temelju svojih upravljačkih dogovora, program ESPON 2013 za razvijanje čvrste platforme znanja o teritorijalnom stanju, perspektivama, trendovima i utjecajima politike u EU i državama članicama sa stanovišta teritorijalne kohezije i održivog prostornog razvoja;
 - Akcija 5.1 - Koordinirati, pratiti i ocijeniti provedbu Prvog programa djelovanja;
 - Akcija 5.2 - Oblikovati i provoditi komunikacijsku strategiju i strategiju podizanja svijesti o teritorijalnoj koheziji i održivom prostornom razvoju.

Ministri su također:

- **ponovno potvrdili svoju predanost** poticanju „okolina koje stvaraju mreže“ na svim razinama djelovanja i s različitim sektorima uprave i društva, primili na znanje odobrenje URBACT II, ESPON 2013 i INTERREG IV operativnih programa, izrazili zadovoljstvo u vezi uključenja susjednih zemalja te naglasili važnost uporabe ovih programa i Cilja 3 Strukturnih fondova za europsku teritorijalnu suradnju kao alata za provedbu Prvog programa djelovanja;
- **primili na znanje sadašnji doprinos** strukturnih fondova i Europske investicijske banke urbanom razvoju i teritorijalnoj koheziji kao što je pokazano u Četvrtom izvješću o koheziji, te izrazili uvjerenje da treba stvoriti sinergije s drugim fondovima, to jest s Europskim poljoprivrednim fondom za ruralni razvoj, kako bi se unaprijedile mogućnosti za poboljšanje kakvoće života u ruralnim područjima i

potaknula diverzifikacija njihove gospodarske aktivnosti, te time pridonijelo provedbi Teritorijalne agende;

- **naglasili potrebu za učinkovitim korištenjem** mogućnosti koje pružaju postojeći odbori kako bi se produbio dijalog i suradnja s Europskom komisijom. Posebno su naglasili važnost suradnje u okviru Stručnog odbora „Teritorijalna kohezija i urbana pitanja“, posebice u njegovim tematskim radnim skupinama i doprinosu kojeg ove skupine mogu pružiti provedbi Prvog programa djelovanja;
- **ponovno potvrdili** svoju spremnost na nastavak međusobne suradnje i suradnje s Europskom komisijom, Europskim parlamentom, Europskom investicijskom bankom, Europskim gospodarskim i socijalnim odborom, Odborom regija, dionicima i susjednim državama, u cilju promicanja teritorijalnih prioriteta i suočavanja s izazovima utvrđenim u Teritorijalnoj agendi te pružanja podrške i provedbe Prvog programa djelovanja.

Ministri su potvrdili službeno pokretanje procesa konzultacija diljem Europske unije o budućnosti kohezijske politike nakon 2013. te ponovno potvrdili svoju spremnost na aktivno sudjelovanje i doprinos ovoj raspravi.

Ministri su također ponovno potvrdili svoju spremnost, u okviru svojih mogućnosti i nadležnosti, na suradnju s tijelima nadležnim za provedbu Nacionalnog programa reformi u sklopu Lisabonske strategije.

Ministri su zahvalili:

- Sloveniji na naporima da se Teritorijalna agenda Europske unije i Leipziška povelja o održivim europskim gradovima integriraju u njihove pripreme za proljetno Europsko Vijeće 2008. te su se obvezali da će, unutar svojih mogućnosti i nadležnosti, u potpunosti podržati s time povezane prijedloge Slovenije;
- Francuskoj za spremnost na nastavak akcija započetih u okviru Teritorijalne agende u vezi kojih namjerava poduzeti snažne inicijative o sadržaju kao i načinu provedbe Prvog programa djelovanja, te za namjeru da, tijekom svojeg predsjedanja, okupi europske ministre nadležne za politike prostornog i urbanog razvoja te one zadužene za kohezijsku politiku Zajednice u cilju rasprave o izvješću o napretku akcija koje su u tijeku te odlučivanja o novim projektima koje treba provesti;
- Republici Češkoj i Švedskoj na izraženoj potpori produbljavanju teritorijalne kohezije tijekom svojih predsjedanja Europskom unijom 2009. godine;
- Europskoj komisiji na preliminarnom izvješću o izradi Zelene knjige o teritorijalnoj koheziji, nadovezujući se na dogovore postignute za vrijeme finskog i njemačkog predsjedanja, naglašavajući važnost nastavka postojeće suradnje na tom pitanju.

Ministri su zamolili slovensko predsjedništvo da tijekom svog predsjedanja preuzme koordinaciju procesa provedbe Prvog programa djelovanja te **naredna predsjedništva** da

nastave s tim naporima, kao okvirom za svoje zajedničko djelovanje i suradnju sa svim zainteresiranim za prostorni razvoj i teritorijalnu koheziju.

Ministri su se također suglasili o zajedničkom doprinosu javnoj raspravi koja je u tijeku o Zelenoj knjizi Komisije “Prilagodba promjeni klime u Europi – opcije za djelovanje EU“ (Prilog 1), te zamolili portugalsko predsjedništvo da ju dostavi Europskoj komisiji.

U ovom zajedničkom doprinosu ministri ističu ulogu prostornog uređenja i razvoja te važnost usvajanja pristupa temeljenog na teritoriju pri rješavanju pitanja prilagodbe promjeni klime, jednom od izazova navedenih u Teritorijalnoj agendi.

Ministri su zamolili portugalsko predsjedništvo da podnese ove zaključke ministrima nadležnim za regionalnu politiku, na neformalnom ministarskom sastanku koji će se održati 24. studenog.